

Mu ngoondë yin' samunu, Nzaambi wusë filë yaanzi Ngabilyeelë ku livulë li Ngalilee, li Nazaleetë, kuke cilesi ci cyeetu wucini yi mpeembë, bëbilë kukweelë ke libakëlë bën'telaangë Zozeefë. Naandyaawu wabë ndaandu wu n'tinu Daviidë. Lizinë li cilesi ci cyeetu lyabë Maali.

Yaanzi wusë n'kaambë : « Keelë
wulë ba yi boomë a Maali, cibilë
njeeyi watambulë muulë ke
Nzaambi. Njeeyi wum'ba mu
bweembë, wum'butë mwaanë
wu bakëlë wunë wun'vaanë
lizinë Yeesu. Naandi wum'ba
n'nenë i bëkun'teelë Mwaanë
Nzaambi-Mpuungu. Fumu
Nzaambi wukum'byaasi n'tinu
bunë bubeelë nkaakaandi Daviidë,
i naandi wun'tumi tee yi tee

mboongu Islayeelë. Lwaangu
lwaandi mësitukulu ve. »

Maali wusë kifulë yaanzi : « Buni
lyalyooli lim'podi kuvangininë,
cibilë ti miinu yicili yi mpeembë? »

Yaanzi wusë n'vutulilë : « Ciluunzi
ci Saantu cin' kulumukë mu
njeeyi, i luleendo lu
Nzaambi-Mpuungu
lukufukë buke
n'vefu. Mu
bwaawu, wo
wum'butu saantu
i bëkun'teelë

Mwaanë
Nzaambi. »

Fë bilumbu bilandëkënë, Maali wusë ke yendaangë mëlengë-lengë ku livulë lin'viipë li libweeti limoongo Zudee. Naandi wukotë ku n'zo yi Zakaali i wusë bilë Lizabeetë. Ntaangu yo Lizabeetë wuyuwu bweekë Maali, mwaanë wusë nikukë mu civumu cyaandi.

Lizabeetë wusë waalë yi Ciluunzi ci
Saantu, i wusë losukë mu mbeembu
nkamu : « Nzaambi wakusakumunë,
kuvyokililë bëcyeetu
booso, i lusakumunu
lwaandi luke mu mwaanë
wo njeeyi wum'butë! »

Tala bunë buyisilë lubutulu lu Kliistu Yeesu. Maali,
mamaandi, wabë wubilu
kukweelu ke Zozeefë. Kasi
ntetë baawu kuzingilë fë
cimweekë, naandi wabë
wubindëmë mu cimpukë
ci Ciluunzi ci Saantu.
Zozeefë,
n'nunyaandi, wabë
wusulëmë i wusye zolë
kuve kum'bundulë, naandi
wusë boongë lukanyu lu
kukabukë yaandi ku
mëswamënë.

Bo kulëbalaangë, yaanzi yi Fumu yisë kun'selukulë
mu ndoosi i yisë n'kaambë : « A Zozeefë li mwaanë
Daviidë, kebë kuba yi boomë mu kuboongë
Maali n'kasyaaku, cibilë mati mu
cimpukë ci Ciluunzi ci Saantu kulë mu
kuciingë mwaanë. »

« Naandi wum'butë mwaanë wu bakëlë i njeeyi wukun'teelë Yeesu, cibilë naandi, wun'vuuci mboongwaandi mu mësumu maawu. Abu kwakotukë, Zozeefë wusë vaangë bo yaanzi yi Fumu yin'kambilë, i naandi wusë vitikë Maali kuba n'kasyaandi. Naandi sye buundë yaandi ciikë ko, tee yi fanë kubutilë mwaanë wu bakëlë wunë kuvaanë lizinë

Yeesu. »

Mu ntaangu be yiina, n'tinu bëlëteelaangë Sezaalë
Ugusëtë wusë vaanë n'kaakë wukuvaangë lusanzëmu
lu baatu booso bë Iwaangu
looso lu Loomë. Bakë
booso
bëlëkwendaangë

mu ke sonikë
mëzinë maawu,
kadë muutu ku bwaandi
bwaalë kubutulu.

Zozeefë yivaandi wusë botukë ku livulë li Nazaleetë
li Ngalilee, i wusë kweendë ku Betëläyeemë li Zudee
kunë kubutulu n'tinu
Daviidë, cibilë naandi
wabë mutu wu
likaandë li

Daviidë, mu
ke sonikë lizinë
yimunë Maali, wunë
naandi kukanyi kukweelë, wabë mu bweembë.

Bunë babë ku
Betëläyeemë, cilumbu
cikuvwa-moonyi cisë
fwaanë, ...

... i naandi wusë butë mwaanë wun'tetë wu bakëlë i
wusë n'ziingë mu milelë i kun'nungunë ku kati ku
cilikulu ci bibulu, cibilë bësyë
bakë ko ciikë ci kunukinë mu
n'zo-beeni.

Munë libweeti be lyooli, mwabë miluungë mēmēmē
yiluvyosilaangë bwiilu mu sisolë mu kuluungë mēmēmē
maawu. Yaanzi mweekë yi Fumu
yiyisë kubëmonikinë i

bumpumu
bu Fumu
busë bëzükë
mu cyeseesë.
Bisë ba

mu boomë
bunenë.

Kasi, yaanzi yisë bëkaambë : « Nubacyaanu boomë ko!
Licyelikë, miinu yalunatinë Mpolu Mboti yin'vangisi
liyaanji linenë mu baatu bakë booso:
cibilë wabutu bubwayi mu

beeno
N'vuuci
Kliistu Fumu
ku livulë
li Daviidë. »

« Lyaliili mu beeno ciliimbu, luke zakini
mwaanë ndeenji wuziingu mu milelë i
wunungunu mu cilikulu ci bibulu. »

Kususukulabu, yaanzi yisë kumonikë yi lukoongu lunenë
lu siyaanzi lu yilu silë ke dumisyaangë
Nzaambi, ke tubaangë : « Bumpumu
ke Nzaambi

kunë salaangë
mëyilu, i n'sikë
fë n'toto fë
meeyi baatu banë kuzolisi! »

Bunë siyaanzi sye bëbiici mu kuvutukë
ku yilu, miluungë mëmemë bisë tubënë
baveekë yi baveekë : « Twe yendyaanu
tee kunë Betëläyeemë, bwiinji twe moni
maambu manë Fumu
kwatuzabikini. »

Mëlengë-lengë baawu bisë ke yendaangë,
ku Betëläyeemë i bisë ke zakënë Maali,
Zozeefë, i mwaanë ndeenji wunuukë mu
cilikulu ci bibulu.

Bunë bam'moni, baawu bisë
kubëzabikini bëbëkaambë mu
cibilë ci mwaanë be wuuwu.

Yeesu wubutulu ku
livulë li
Betëläyeemë, ku si
Zudee, ntaangu
Eloodë
kubeele n'tinu.

Bangë bungelë bëfuminë ku
lweeku lu mëselukulu më ntaangu,
bisë ke tuukë ku Yelusaleemë.
Bisë kufule : « Kuni kuke mwaanë
wo wabutu, n'tinu wu Sizwiifë? »

« Cyelikë beeso twamonë
mbotaandi ku mëselukulu më
ntaangu i twakwiisë mu
kun'kuundë. »

Mu Iyaawu, Eloodë wusë
vekilë ku mësweeci, bangë
bungelë bwiinji
bën'sulikilë ntaangu yo
yim'basikilë mbotë.

Naandi wusë bëfilë ku
Betëläyeemë, i wusë
bëkaambë : « Yendaanu,
lwe zaabyaanu cyelikë
cyooso mu mwaanë, i
bunë beeno luke
n'zakënë, n'dubulyaanu,
bwiinji yivaamë yeendë
mu ke n'kuundi. »

Baawu bunë bayuwu n'tinu, bisë ke yendaangë. Baawu bisë monë mbotë yiselukë ku mëselukulë më ntaangu, tee yi fanë yisikiminë mbiinji yabë mwaanë. Bakoti ku n'zo, bisë monë mwaanë yimunë mamaandi Maali.

Bisë fukumë i bisë n'kuundë. Bisë kutulë businë
bwaawu, bisë n'kwindulilë məkabu : woolë, n'liinji wu
mpeembi i yaafë yi miilë.

Balubulu mu ndoosi, mu
kuleembu kuvutukë ke Eloodë,
mu kuvutukë ku bwalë bwaawu
baawu bisë
mboongë nzilë
yin'ka.

Bangë bungelë bayendi,
yaanzi yi Fumu yisë
kumonikinë Zozeefë mu
ndoosi i yisë n'kaambë :
« Manë n'telë, boongë
mwaanë i mamaandi,
tiinë ku Zipiitë. Kalilë
kuunë tee yi fanë
yikulubulilë, cibilë

Eloodë mba wun'toombë
kuvoondë mwaanë. »

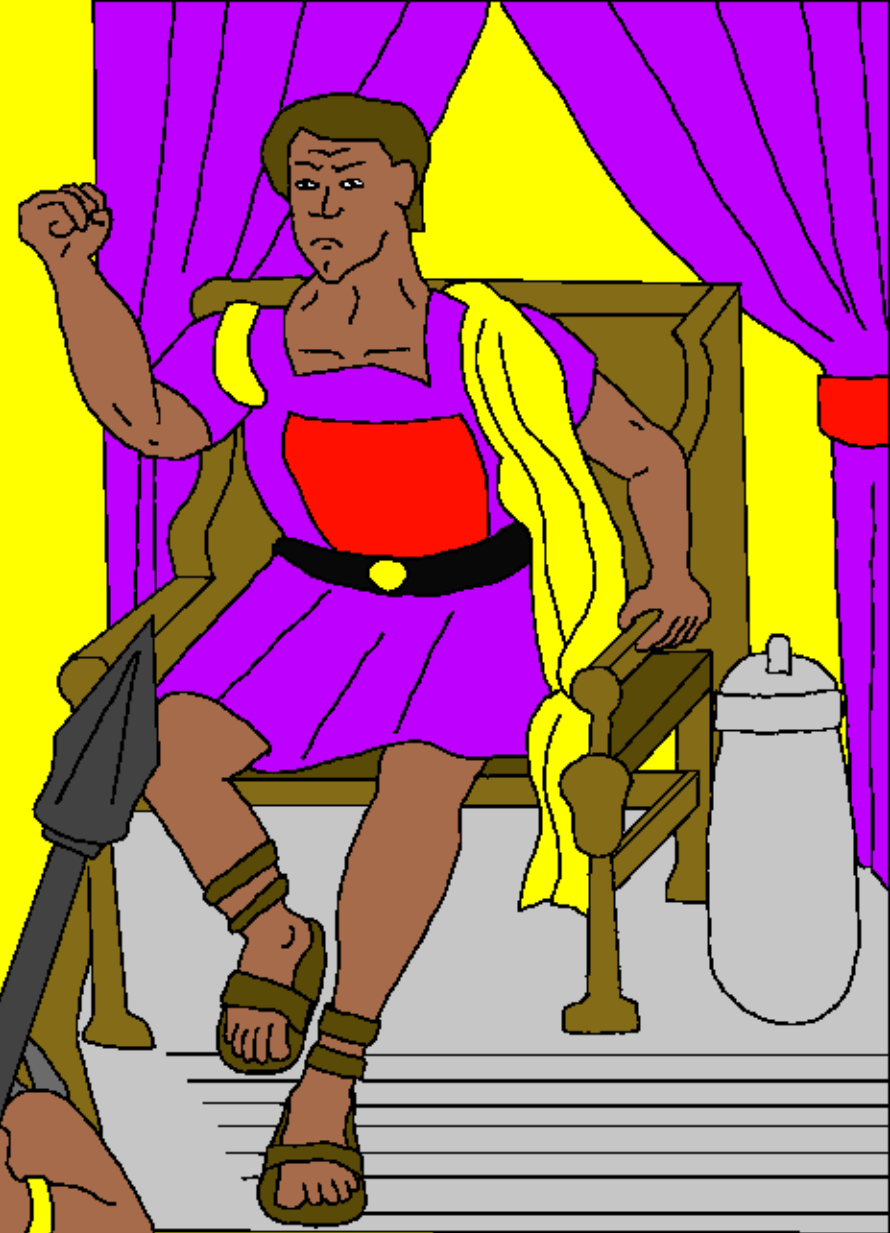
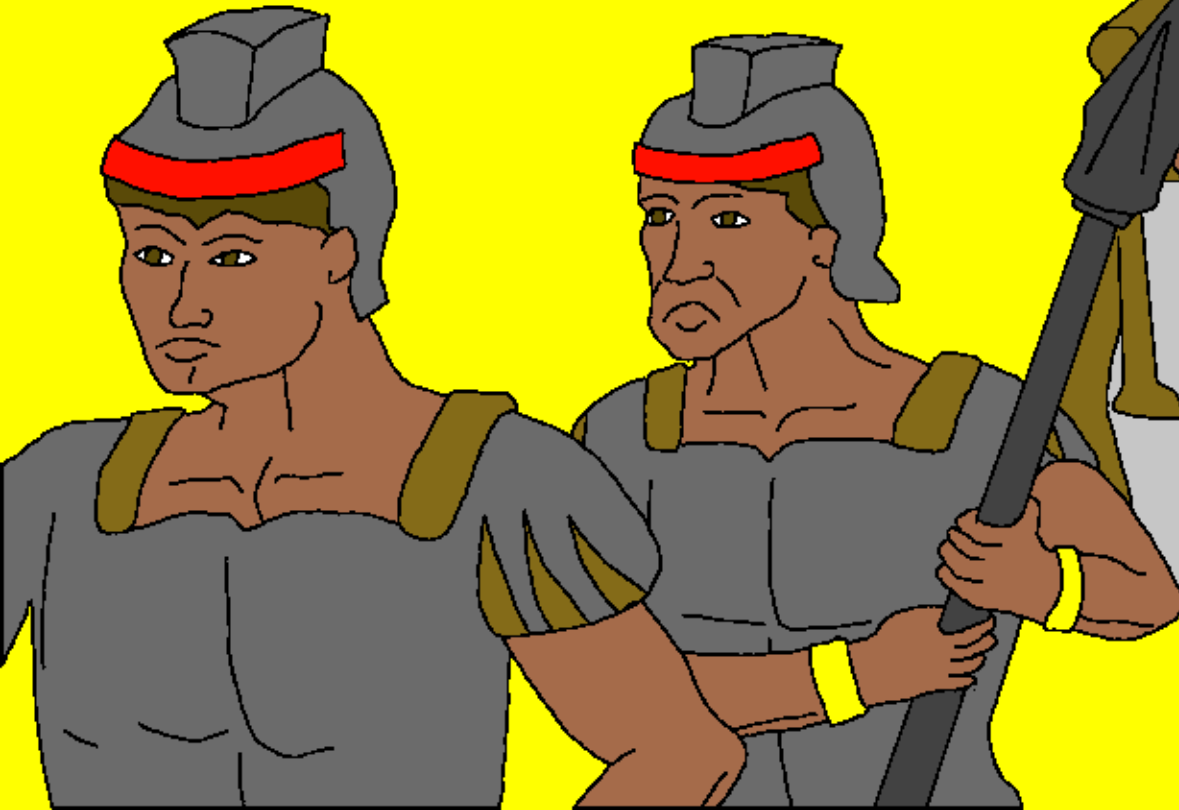
Munë bwiilu beenë, Zozeefë
wutelëmë, kuboongë mwaanë
i mamaandi, i wusë kweendë
ku Zipiitë. Naandi wusë
kalilë kuunë tee lufwa lu
Eloodë, mu kudedikini
manë mëtubilë Fumu
mu m'bici : « Yatelë
mwanaami mu

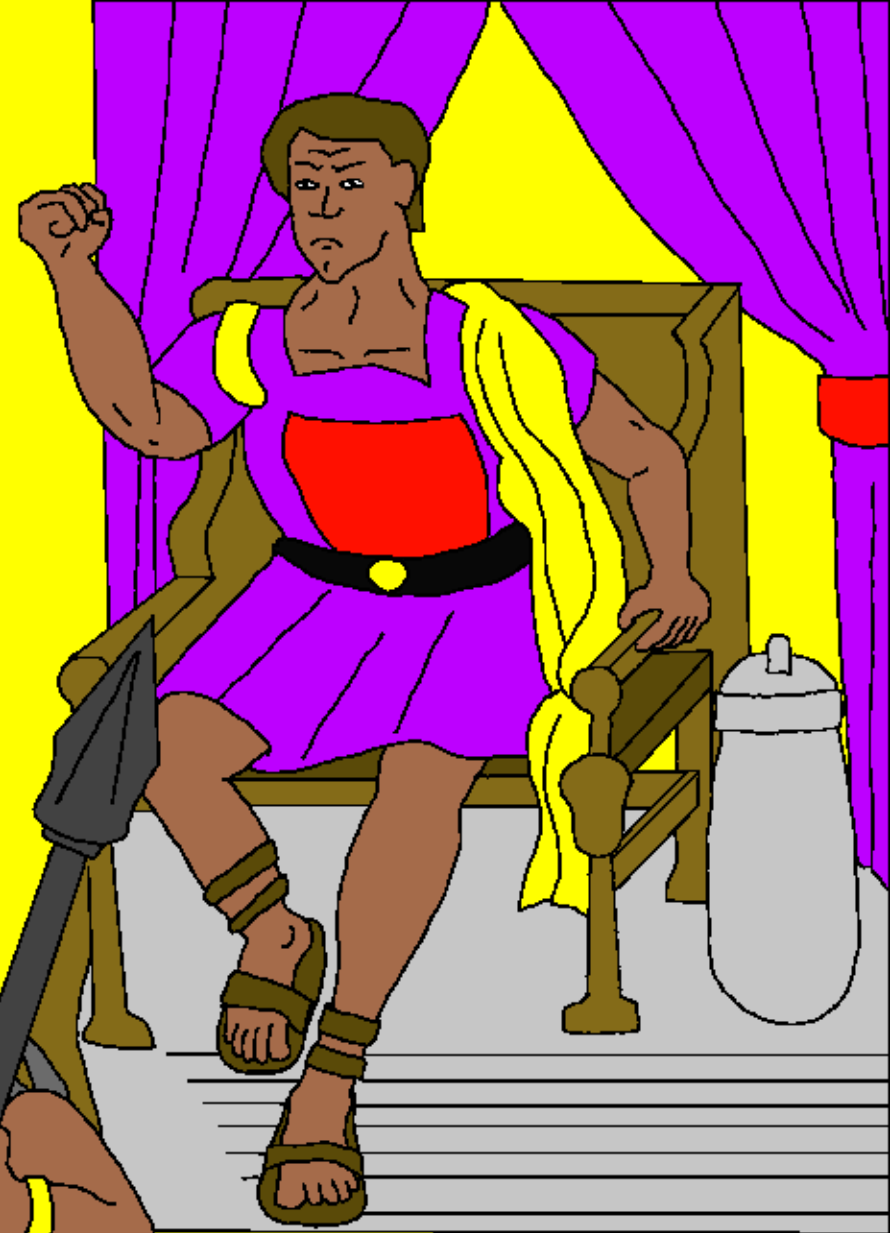
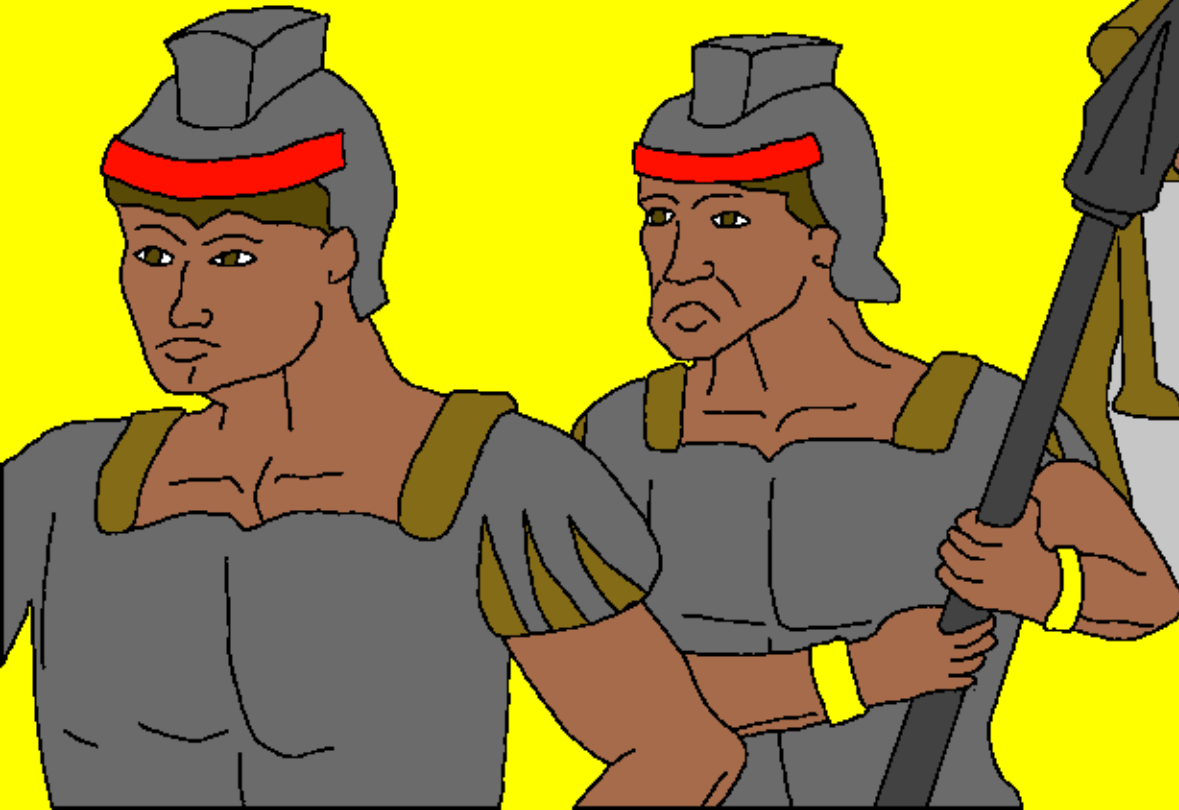
kubasikë ku Zipiitë. »

Bunë Eloodë kwamoni ti
bangë bungelë bëm'puutë,
likaanzi lisë n'kotilë. Naandi
wusë tumisi më kuvoondë ku
Betëläyeemë i mu mikabë
yimesë, baanë . . .

... booso bëbakëlë bë
mivu wali i bo bëbunu
kuyiduci, bunë ntaangu
yitoonë yo bangë bungelë
bëyin' zimuninë saangu.

Fë mbusë lufwa lu Eloodë,
yaanzi Fumu kumonikinë
Zozeefë ku ndoosi kunë
Ziipiitë. Naandi wusë
n'kaambë : « Manë

n'telë, boongë mwaanë
i mamaandi, i vutukënë
ku Islayeelë, banë
bësakaangë mbingu mu
luziingu lu

mwaanë bafwa. »

Kasi bunë kwayuwu ti
Alëkeluusë wulëtumi
li Zudee fë ciikë ci
tataandi Elloodë,
boomë busë

n'siimbë mu
kuba vutukë kwaawu.
Na wusë ke kalë ku libweeti li
Ngalilee, bunë Nzaambi kun'lubulilë mu ndoosi.

Naandi wusë
ke kalë ku livulë
bën'teelë Nazaleetë. Bwa boobo
bwa buvinginë manë mëbikë
mibici : « Naandi wun'teelu musë Nazaleetë. »

Cibilë Nzaambi wuzolë buloongo
n'viipë, wuvaanë mwanaandi
mweekë vwiili mu kuba wunë
wun'ta lyaanë mu naandi wuleembu
kunyambëkënë kasi wubakë
luziingu lu sakë yi sakë.

Loomë 3:23 bakë booso bësumukë i baawu bakwakënë fë bumpumu bu Nzaambi.

Loomë 6:23 Cibilë lifutë lin'vaanë lisumu mati lufwa. Kasi likabu lin'vaanë Nzaambi libuunë, mati luziingu lu sakë yi sakë mu lubundunu lwiitu yimunë Kliistu Yeesu Fumwiitu.

Ebele 9:27 Wosuku muutu lumoonyi wuvangunu mu kufwa vyaasi mweekë i wufundusu ke Nzaambi.

Efeesë 2:8,9 Mati mu cibilë ci muulë wu Nzaambi mwaawu beeno luvukilë, mu mëkanë më ciminu. Luvukulu be loolo lusye fuminë ke beeno ko, kasi lwaawu likabu li Nzaambi. Lyaawu lisyë luveewu ko mu mëngolo luvangisi i bwaawu muutu ve wum'podi kuyituunvi.

Loomë 10:9,10 Ningë ti mu munwaaku wulë mu kusioninë
fëke bakë booso ti Yeesu wuli Fumu i ningë njeeyi wun'ta
lyaanë mu n'timaaku wooso ti Nzaambi wun'vulumunë mu
bëfwa, njeeyi wun'vuukë. Cibilë mu n'timë, mwaawu
bëkun'teelë maanë i Nzaambi wun'vangisyaangë
kusulëmë muutu wo wacikunë, mati mu munu tun'sisiminë
i Nzaambi wun'vuuci wunë wun'vangilë kati obo.

Za 3:16,17 Cibilë Nzaambi wuzolë buloongo n'viipë,
wuvaanë mwanaandi mweekë vwiili mu kuba wunë wun'ta
lyaanë mu naandi wuleembu kunyambëkënë kasi wubakë
luziingu lu sakë yi sakë. Nzaambi sye filë mwanaandi mu
buloongo ko mu kubufundisi, kasi mu
kubuvuuci mu naandi.

1 Za 5:11-13 Talaanu cimbaanji aci : Nzaambi watuvaanë luziingu lu sakë yi sakë i luziingu beenë luveewu mu Mwanaandi. Wunë wuke yi Mwaanë ke yi luziingu, wunë wukaambu Mwaanë Nzaambi, wukeeli yi luziingu ko. Miinu yalusonikinë bwiinji luzaabë ti beeno lwabakë luziingu lu sakë yi sakë, beeno lwata maanë mu lizinë li Mwaanë Nzaambi.

Matye 1-2; Liikë 1-2

Storyline by: Edward D. Hughes

Illustrated by: M. Maillot
and Alastair Paterson

Adapted by: E. Frischbutter; Sarah S.

Vili Civili NT (vif) © 2019, Wycliffe Bible Translators,
Inc. and © Alliance Biblique du Congo. All rights reserved.

<https://www.bible.com/en-GB/bible/2987/MAT.1.NTVIL>

©2025 Bible for Children, Inc.

www.M1914.org

www.bibleforchildren.org

